

Ο Ναός είναι τόπος κατοικίας

του αρχιμ. Ιακώβου Κανάκη

Η ετυμολογία της λέξης στην ελληνική γλώσσα προέρχεται από το αρχαιοελληνικό ρήμα ναίω που σημαίνει κατοικώ. Πρόκειται και για την κατοικία του Θεού, ο οποίος ενώ υπάρχει παντού, βρίσκεται μετά την Ενσάρκωσή του και σωματικά παρών μέσα σε συγκεκριμένο χώρο. Ο ναός των χριστιανών αποτελεί κέντρο της λατρείας των πιστών. Εκεί η οικογένεια των πιστών, η Εκκλησία, θα συναχθεί και θα τελέσει όλα τα σημαντικά γεγονότα κάθε μέλους της. Εκεί βαπτίζεται ο πιστός και έτσι εισέρχεται στην Εκκλησία, εκεί λαμβάνει το άγιο Χρίσμα, όπου θα του μεταδοθούν τα χαρίσματα του Αγίου Πνεύματος, εκεί θα τελεστούν τα μυστήρια της μοναχικής κουράς, της ιερωσύνης, του γάμου, το ευχέλαιο, ο αγιασμός. Εκεί γίνεται η Θεία Λειτουργία, το Μυστήριο των μυστηρίων, η κοινή Τράπεζα, όπου ο καθένας μεταλαμβάνει το Σώμα και το Αίμα του Χριστού. Στον ναό θα γίνει και «αποχαιρετισμός» του πιστού, με την νεκρώσιμη ακολουθία, όλοι τότε θα ευχηθούν για την ανάπαυση της ψυχής του κεκοιμημένου, μέχρι την εκ νέου συνάντησή στην κοινή Ανάσταση.

Αν ανατρέξουμε στο παρελθόν θα εντοπίσουμε εύκολα ότι σχεδόν όλοι οι λαοί, σε κάθε γωνιά του πλανήτη μας, είχαν βωμούς και ναούς για την λατρεία των θεών τους. Είναι μέσα στο DNA του ανθρώπου να επιθυμεί να βρει και να γνωρίσει τον δημιουργό του. Κάποιοι λάτρεψαν ότι δεν μπόρεσαν να εξηγήσουν, τα

ουράνια σώματα, τα φυσικά φαινόμενα, την θάλασσα, τα ποτάμια, ακόμα και τις πέτρες. Αν εστιάσουμε στους Ιουδαίους θα δούμε ότι έχουν μια σημαντική διαφορά. Μιλούν για έναν θεό, με τον οποίον έχουν συνάψει σχέσεις. Από την εποχή των πατριαρχών Αβραάμ, Ισαάκ, Ιακώβ μέχρι και τον Μωυσή δημιουργούν «κινητά» θυσιαστήρια σε τόπους που ο Θεός τους δείχνει κάποιο θαυμαστό σημείο, σε μέρη δηλαδή που έχουμε θεοφάνειες. Μέχρι την εποχή του Δαβίδ έχουμε την Κιβωτό της Διαθήκης, η οποία μεταφέρεται από τόπο σε τόπο. Ενώπιόν της ο Μωυσής προσευχόταν, συνομιλούσε με τον Θεό, και λάμβανε απαντήσεις για την βούλησή Του.

Ο Δαβίδ είναι το πρόσωπο το οποίο θα οικοδομήσει τον πρώτο μεγαλόπρεπο ναό, ο οποίος ολοκληρώθηκε το 950 π.Χ. Ήταν ένα κόσμημα αρχιτεκτονικής και μεγαλοπρέπειας. Η δομή του ναού ήταν ίδια με εκείνη της σκηνής του Μαρτυρίου. Οι διαστάσεις του μακρόστενου κτηρίου ήταν 35×10×15 μ. Τριμερής ήταν ο διαχωρισμός του εσωτερικά: Ο Πρόναος, τα Άγια (κυρίως ναός), και τα Άγια των Αγίων. Εκτός του ναού υπήρχαν τα απαραίτητα κτίσματα για τις θυσίες και τις τελετές. Επίσης, τα σχετικά με την καθαριότητα των πιστών και τις πλύσεις των προς θυσία και προσφορά ζώων. Δίπλα στον ναό υπήρχαν ακόμα χώροι για τους ιερείς και τους Λευίτες, όπως και στοές που μπορούσαν να στέκονται και να περιμένουν οι πιστοί. Ο σπουδαίος αυτός ναός καταστράφηκε το 586 π.Χ. όταν οι Βαβυλώνιοι

κατέλαβαν την Ιουδαία και δεν άφησαν «λίθο επί λίθου». Αργότερα το 520 π.Χ. ένας επίσης γνωστός μονάρχης ο Ζοροβάβελ ανέλαβε την αποκατάσταση του εμβληματικού αυτού ναού. Στην συνέχεια ο γνωστός βασιλιάς Ηρώδης στο 20 π.Χ. περίπου αντικατέστησε τον ναό αυτόν από άλλον μεγαλύτερο, ο οποίος όμως καταστράφηκε το 70 μ.Χ. όταν οι Ρωμαίοι κατέλαβαν και «όργωσαν» τον τόπο, όπως οι προφητείες είχαν ήδη αναφέρει.

Η ύπαρξη ναού σε έναν τόπο είναι συχνά μια κίνηση ευγνωμοσύνης από τους ανθρώπους προς τον Θεό, την Παναγία, ή κάποιον άγιο. Η ευεργεσία που έλαβαν τους προτρέπει εσωτερικά να ανταποκριθούν προς τον Θεό αφιερώνοντας ένα τμήμα της ιδιοκτησίας τους σε αυτόν. Ένα τμήμα από την περιουσία τους θέλουν να την προσφέρουν στην λατρεία του Θεού και να δώσουν την δυνατότητα και σε άλλους πιστούς να «γνωρίσουν» τον άγιο που είναι αφιερωμένος ο ναός και μέσω αυτού να έρθουν πιο κοντά στον Θεό. Όταν τα κίνητρα για την ανοικοδόμηση ενός ναού δεν είναι λόγοι δοξολογίας ή ευχαριστίας προς τον Θεό, αλλά άλλοι, πού αφορούν ακόμα και ιδιωτικά συμφέροντα, τότε ασφαλώς πρόκειται για αστοχία που δημιουργεί προβλήματα στο σώμα της Εκκλησίας. Κατά βάση ο πιστός χρειάζεται να νιώθει την θαλπωρή της Εκκλησίας, ότι κάπου ανήκει, ότι κάπου βρίσκεται ως μέλος μια πνευματικής οικογένειας και στην Ορθόδοξη Εκκλησία αυτό γίνεται στην ενορία. Αρκεί βέβαια και η

ενορία να έχει αυτήν την μέριμνα για τους πιστούς και να αποτελεί πράγματι πόλο έλξης για κάθε πιστό.

Μην ξεχνάμε δε, ότι ναοί είμαστε και εμείς οι ίδιοι. Η ύπαρξή μας είναι ναός, που χρειάζεται με πνευματικό αγώνα να διατηρείται «άγιος».